

Hlas Nového Mesta

Ročník XXIV. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO, 3 / 2014

Krajšie priestory pre seniorov na Sibírskej

Čo získame z mestského rozpočtu

Občianske združenia našli spoločnú reč

Dobrý koniec príbehu starej haly

Milí čitatelia,

dlhšie dni a jarné slniečko prinášajú viac optimizmu a lepšiu náladu, viac chuti „rozbehnúť“ nové veci. A to je dobré východisko, pretože plány mestskej časti na rok 2014 sú nemalé. Týkajú sa nielen naliehavých rekonštrukcií ciest či budov, ale aj podpory aktivít navrhnutých samými obyvateľmi. Všetci môžeme ovplyvniť naše prostredie nápadmi a iniciatívou, ak využijeme nástroje participatívneho rozpočtu, alebo sa zapojíme do práce novomestských občianskych združení. Tak ako to už desať rokov robia ľudia na Bielom križi, a pridávajú sa aj v mnohých iných štvrtiach.

Rodičov malých detí potešili najmä dve udalosti z posledných týždňov. Do užívania sme slávnostne odovzdali zrekonštruované a rozšírené priestory v materských školách na Odborárskej aj Pionierskej ulici. Nové triedy umožnia rozšíriť kapacitu škôlok a vyhovieť ďalším záujmom o miesta v nich. Mestská časť počíta s viacerými projektmi tohto typu. Investície do rekonštrukcií školských budov, opráv striech či výmeny okien patria k jej prioritám.

Marec je mesiac s mnohými krásnymi prívlastkami, a preto verím, že vás, ktorí už roky školopovinné máte dávno za sebou, poteší rozhovor s bývalou pani učiteľkou. Oživiť aj vaše spomienky?

Verím, že si v marcovom Hlase so záujmom prečítate reakcie čitateľov na článok o hodnotách Ludovej štvrte z minulého čísla, oceníte pekný príklad blížiacej sa premeny staršej industriálnej architektúry na polyfunkčnú budovu a oslovia vás aj ďalšie príspevky.

V mene členov našej redakcie chcem na záver ešte zablahoželať k sviatku novomestským ženám, pozdraviť všetkých trpezlivých pedagógov, rovnako pracovníkov knižníc a náruživých čitateľov.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Burza nápadov pomáha plánovať str. 5

Príde jar – a s ňou upratovanie str. 8

Kde sú modernejšie materské školy str. 9

Keď si vývoj žiada osobitný prístup str. 10

50 rokov spomienok pani učiteľky str. 16

Na kus reči prišiel Tomáš Bezdeda str. 18

Obálka:
Zo slávnostného otvorenia klubu seniorov na Sibírskej
Snímka Martin Marenčin

Seniori zo Sibírskej v novom

„Zmenilo sa tu všetko, odkedy som tu bol naposledy. Len vy ste zostali rovnakí.“ Tak sa prihovril druhý februárový utorok známy spevák Zdeno Sychra členom denného centra seniorov na Sibírskej ulici. A lepšie to vystihnúť nemohol – jeho priestory sa zmenili skutočne na nepoznanie. Klub prešiel za posledné mesiace kompletnou rekonštrukciou, 11. februára ho mestská časť slávnostne otvorila.

Bratislavské Nové Mesto má v správe osem denných centier seniorov, klub na Sibírskej patrí medzi najväčšie – má 197 členov, ktorí tu aktívne trávia svoj voľný čas a mnohí využívajú aj možnosť stravovania sa. „Tento rok chceme v procese modernizácie našich klubov dôchodcov pokračovať. Po Sibírskej príde na rad Denné centrum seniorov

na Športovej ulici, máme naň v rozpočte vyčlenené finančné prostriedky,“ povedal starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

V rámci rekonštrukcie pribudli v klube na Sibírskej nové sociálne zariadenia, vynovená výdajňa stravy, miestnosť na príjem použitého riadu s novou umývačkou riadu a kuchynka s novou linkou, chladničkou i mikrovlnkou. Centrum dostalo nový nábytok, stoly, stoličky, podlahu, obklady, dvere atď. Celý klub je chránený aj novým zabezpečovacím systémom. „Je to náš druhý domov, teraz sa tu budeme cítiť ešte lepšie,“ hovorí vedúca klubu Aurélia Erössová.

Rekonštrukcia Denného centra seniorov na Sibírskej ulici, ktoré funguje už asi dvadsať rokov, stála vyše 40-tisíc eur. Seniori v klube na Sibírskej aktívne trávia čas pri rôznych spoločenských, špor-

tových a kultúrnych podujatiach. „V klube dlhé roky pôsobil spevácky folklórny súbor Sibírienka, v minulosti v týchto priestoroch začínalo svoje pôsobenie v Bratislave dnes už legendárne Radošinské naivné divadlo,“ pripomína zaujímavosť z histórie vedúca sociálneho oddelenia na miestnom úrade v Novom Meste Gabriela Vojtechová.

Slávnostné otvorenie klubu sprijemnilo aj známe piesne v podaní už spomínaného Zdena Sychru a speváčky Božany. Na otvorení sa zúčastnili viacerí poslanci miestneho zastupiteľstva.

Ján Borčín
Snímky Martin Marenčin

Zapísali sme 505 prvákov

Záujem o základné školy v správe Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto je z roka na rok väčší. Rodičia zapísali do prvého ročníka v školskom roku 2014/2015 celkovo 505 detí.

„Oproti predchádzajúcemu roku je to až o 115 detí viac. Rastúci trend nás teší, je dôkazom toho, že naše školy majú veľmi dobré meno a sú zárukou kvalitného vzdelávania,“ povedal hovorca mestskej časti Bratislava – Nové Mesto Marek Tettinger. Najväčší záujem bol o Základnú školu Za kasárňou, kam rodičia zapísali 162 detí, nasledujú školy Sibírska (67 prváčikov) a Jeséniova (65 prváčikov). Miernu prevahu majú chlapci, ktorých by do prvého ročníka malo v septembri nastúpiť 267, zapísaných dievčat je 238.

Vysoké renomé obecných základných škôl v Novom Meste potvrdzuje aj to, že ich navštevujú deti z viac ako sto obcí a mestských častí na Slovensku.

(bor)

(bor)

Pomoc mladým učiteľom

Na prvom tohtoročnom zasadnutí schválili poslanci viacero dôležitých bodov. Mestská časť upravila zásady prideľovania obecných bytov. Chce vyjsť v ústrety mimobratislavským mladým učiteľom, ktorí učia na našich školách. Podľa schválenej zmeny im bude môcť byť pridelený obecný byt mimo poradia v zozname žiadateľov o nájom.

Poslanci schválili nákup potrebných zariadení pre Základnú školu s materskou školou na Čádrovej ulici. Kapitálové výdavky vo výške 11 500 eur pokryjú kúpu elektrickej pece pre školskú jedáleň, poplašného systému, ktorý zvýši ochranu majetku školy a čistiaceho stroja na umývanie telocvične.

Poslanci dali zelenú modernizácii hlasovacieho zariadenia na rokovania zastupiteľstva. Odobrili aj efektívnejšie využitie kapitálových výdavkov vo výške 49 900 eur pre EKO-podnik VPS – na nákup dvoch 7-miestnych vozidiel s korbou na údržbu detských ihrísk. Kuchajdy a zelene. Pôvodné uznesenie hovorilo o nákupe jedného 9-miestneho vozidla.

Na stole mali poslanci aj informáciu o činnosti Mestskej polície v Novom Meste v roku 2013. Mestskí policajti vlni riešili v blokovom konaní 6516 priestupkov, pričom vybrali na pokutách 112 590 eur. Oproti roku 2012 vzrástol počet priestupkov aj vybraných pokút.

0 nemerateľnosti výchovy

Správne oceniť prácu učiteľa je hádam najťažšie zo všetkých profesií. Má množstvo rovín či rozmerov, ktoré jednoducho nezmeriate. Vedomosti ukotvené v strapatých hlávkach a hlavách – to je len jeden rozmer. Nenápadne sú s nimi však spojené i tie neviditeľné ryhy do hĺbky osobností, ktoré pretrvávajú živé neraz až do staroby. Na ktorého učiteľa si spomínate najčastejšie? V dobrom? Možno častejšie na takého, ktorý vám udelil nepríjemnú lekciu - až neskôr vysvitlo, že bola nevyhnutná. Sochári osobností - aj tak na nich možno hľadieť. A to je čosi také zodpovedné, až cloveka zamrazí. Sťažujú sa na nedocenenie svojej práce. Nuž áno, ľudia neraz podceňujú to, čo okom nevidia.

28.3.

Vydáva Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto, IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto, Junácka 1, 832 91 Bratislava, tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk, inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk Mesečník, dátum vydania 28. 2. 2014, obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý, podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková, šéfredaktor: Vladimír Margolien, členovia: Ing. Branislav Feješ, JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Otto Novitzký, Mgr. Marek Tettinger, tajomník: Mgr. Ján Borčín.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková. Grafická úprava: space in, s.r.o. Tlač: Ultra Print, s.r.o., Náklad: 23 200 výtlačkov. Číslo 3/2014. EV 3920/2009

Čo prinesie bratislavský rozpočet Novému Mestu

Koncom januára schválilo Mestské zastupiteľstvo rozpočet pre Bratislavu na rok 2014. Pre našich obyvateľov je nemenej dôležité, že iniciatíva poslancov zastupujúcich Nové Mesto priniesla rozhodnutia a prostriedky z mestského rozpočtu, ktoré pre mestskú časť znamenajú nepochybný prínos.

Katarína Augustinič vníma ako jeden z veľkých problémov Bratislavy stav ciest, Nové Mesto nevynímajúc. Ako mestská poslankyňa sa preto rozhodla žiadať finančné prostriedky na opravu katastrálneho úseku, na ktorý upozorňujú aj naši občania. Je to komunikácia na Kukučinovej ulici (od OD Slímák). Cesta je vo vlastníctve hlavného mesta, a tak bolo potrebné vyčleniť na ňu prostriedky práve z mestského rozpočtu. „Verím, že za čiastku 49-tisíc eur sa podarí opraviť značný úsek cesty,“ vraví poslankyňa. Oprava povrchu paradoxne pomôže aj verejnej doprave, keďže po tejto ulici jazdí a dnešný hrozný stav si odnášajú aj tak už dosť zničené nápravy autobusov. Keďže Dopravný podnik plánuje tento rok nakúpiť nové dopravné prostriedky, je dôležité opravovať cesty oveľa intenzívnejšie.

Vďaka iniciatíve poslanca Tomáša Korčeka vybuduje samospráva hlavného mesta prostredníctvom Mestských lesov vonkajší športový park (outdoorgym) v blízkosti obľúbenej Cvičnej lúky na Kolibe. „V našom lesoparku tak pribudnú rôzne prvky, ktoré umožnia Novomestčanom i ďalším návštevníkom zaciťovať sa v prírode, na čerstvom vzduchu,“ povedal mestský poslanec Tomáš Korček. Rozsah tejto už schválenej investície na území našej mestskej časti predstavuje 100-tisíc eur. Konkrétne pôjde o exteriérové kruhové fitness, vhodné pre všetky vekové skupiny. Tvorí ho deväť sekcií posilňovacieho náradia, vrátane možností pridávať závažia. Podobné prvky naša mestská časť v minulosti už umiestnila v parku Nová doba a tešia sa veľkej obľube.

Mestský poslanec Libor Gašpierik oceňuje, že sa konečne podarilo zaradiť do mestského rozpočtu „poslanecké

Zľava: mestskí poslanci Tomáš Korček, Katarína Augustinič, Libor Gašpierik

priority“ v tomto volebnom období. Osobne sleduje viaceré priority. Ako naliehavý vníma pálčivý problém podchodu na Trnavskom mýte. Zatiaľ sa mu podarilo presadiť aspoň prvé kroky k jeho obnove – 19-tisíc eur na jeho vyčistenie od graffiti, nátery, opravu osvetlenia, schodísk a toaliet. Na prvú etapu rekonštrukcie ulíc Sliačskej a Podkolibskej je vďaka nemu zakomponovaných do rozpočtu hlavného mesta 30-tisíc eur. Ide o opravu havarijných úsekov vozovky a projektovú dokumentáciu na doriešenie obrátka autobusov pre obyvateľov Ahoja. „Najlepšie je postupovať vo vzájomnej súčinnosti,“ hovorí o pôsobení poslancov za našu mestskú časť v Mestskom zastupiteľstve. (red)

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. arch. Otto Novitzký

Myslím, že všetci si želáme žiť v peknom, harmonickom prostredí. Prijemné bývanie obklopené zeleňou, doprava a parkovanie bez problémov, skvelé služby a obchodná sieť, rozmanité možnosti pre deti a na športovanie. To je sféra, ku ktorej ako poslanec chcem prispieť, hoci to z rôznych dôvodov ide pomalšie, než si predstavujem. V komisii Územného rozvoja a výstavby, kde som predsedom, vyhodnocujeme každý zámer a požiadavku investorov takým spôsobom, aby na území nenastala kolízia a neboli

ohrozené záujmy bývajúcich obyvateľov. Pozornosť sústreďujem hlavne na neprimerané zahusťovanie zástavby, zachovávanie zelených plôch, vhodnú úpravu a správne využívanie verejných priestorov, dopravné riešenia a možnosti parkovania. Súvisí s tým bezpečnosť chodcov na komunikáciách, najmä ak sú dôrazné opatrenia v rámci priechodov cez cestu. Cieľom je udržať a zlepšiť životné prostredie, v ktorom sa denne pohybujeme.

Blízkou témou je pre mňa oblasť Železnej studienky, unikátneho miesta na náš víkendový relax, ktoré treba riešiť citlivo, v súlade s prírodným prostredím. Zaoberám sa aj lokalitou „Filiálka“, najmä možnosťami jej využitia, pretože je neúnosné, aby bol takmer v centre

mesta rozsiahly prázdny priestor priťahujúci neporiadok a skupiny čudákov. Súčasťou jeho obnovy môže byť rekonštrukcia objektu Tržnice, ktorý je dnes na hranici prevádzkyschopnosti.

Keď žiadate o pomoc v rôznych situáciách, najradšej to riešim ihneď. Niekedy je však už neskoro. Preto by som rád požiadal všetkých, ktorí máte nejaký problém, prihláste sa včas. Týka sa to najmä stavieb a stavebných úprav, ale aj verejných priestorov, lebo v závere územného, prípadne stavebného konania sa už nedá veľa napraviť. Ďakujem vám za každý podnet, ktorý nás posunie ďalej.

Ing. arch. Otto Novitzký

Kontakt: 0903 781 660

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Originálne nápady a „samozrejmosti“, ktoré sa nedarí vyriešiť

Životné prostredie a zeleň, doprava, sociálna starostlivosť, voľnočasové aktivity, no aj školstvo a vzdelávanie. Práve to sú oblasti, do ktorých by mestská časť mala investovať viac finančných prostriedkov. Tak je to aspoň podľa tých z vás, ktorí ste nám už odovzdali vyplnené anketové hárky s názvom Burza nápadov v rámci participatívneho rozpočtu.

Skôr než sa bližšie prizrieme preferovaným oblastiam, jedna dôležitá informácia. Niekoľkí z vás konštatujú, že pri riešení problémov a nedostatkov by často stačila len lepšia komunikácia s občanmi – napríklad pravidelný monitoring informácií poskytovaných priamo ľuďmi alebo pomocníkom samosprávy pri svojpomocných či dobrovoľníckych aktivitách. Tento pomocník našťastie už nadobudol konkrétnejší tvar v podobe dvadsiatisíc eur, o ktoré sa budú uchádzať občianske projekty. Viac sa o nich dočítate v druhej časti článku.

Nelegálne skládky a ochrana vinohradov

Mnohé z podnetov si nevyžadujú priame investície, ale podnecujú k precíznejšej regulácii, úprave pravidiel, prísnejšej kontrole ich dodržiavania či k sankcionovaniu ich porušenia. Tieto podnety sa týkajú najmä nelegálnej či príliš expanzívnej zástavby, nelegálnych skládok a znečisťovania verejného prostredia.

Doprava sa skloňuje vo viacerých smeroch. Od snahy obmedziť rýchlosť automobilov pomocou retardérov až po požiadavky na rozšírenie možností parkovať, lepšiu údržbu a značenie ciest či bezpečnejšie priechody cez cesty. Zaznamenali sme aj žiadosti o nové cyklotrasy a posilnenie MHD.

Rovnako ako pri participatívnom plánovaní územia bývalého cyklostadióna aj teraz sa potvrdzuje, že Novomešťania si uvedomujú dôležitosť stromov v mestskom prostredí, a preto sa spolu s voľne dostupnými zelenými plochami najčastejšie objavuje požiadavka väčšej starostlivosti o stromy a výsadby nových. Zachovanie a zveľaďovanie verejných zelených plôch sa často spája s podnetmi požadujúcimi ich lepšiu reguláciu a vybavenosť, ktorá by pokryla potreby ľudí – od najmenších po najstarších, i psov. Nezabudli ste ani na ochranu ohrozených vinohradov, ktoré by sa, žiaľ, postupne mohli stať len reliktom minulosti v erbe mestskej časti.

Ako sa zapojiť?

Vypĺňate, prosím, formulár *Burza nápadov*. Buď elektronicky na internete: pr.banm.sk, alebo na tlačíve, ktoré si môžete vyzdvihnúť na miestnom úrade či priamo v Kancelárii pre participáciu verejnosti v miestnosti číslo 111. V prípade záujmu o ďalšie informácie nám píšete na participacia@banm.sk, alebo nás navštívte priamo na úrade.

Z ďalších oblastí, ktoré by si podľa vás vyžadovali väčšiu pozornosť i viac finančných prostriedkov, možno spomenúť budovanie nových športovísk, vytváranie príležitostí na výmenu

skúseností a medzigeneračnú solidaritu či nové možnosti na rozvíjanie kultúrnych aktivít najmä mladou generáciou. Pri tomto nápade podobne ako pri niekoľkých ďalších neočakávate plnú realizáciu služby mestskou časťou, skôr len pomocnú ruku, ktorá vám umožní ich realizáciu.

Kultúra mladých, Filiálka, opustení seniori atď.

Zámery, z ktorých spolu s obyvateľmi vytvárame projekty, sú veľmi rôznorodé a reagujú na aktuálne potreby a nedostatky. Rekonštrukcia priestorov pre materské centrum v Mierovej kolónii, komunitná záhrada na verejnom priestranstve, ďalšie zveľaďovanie zanedbaných priestorov Filiálky či drobné služby pre opustených seniorov, ktoré by poskytoval úrad mestskej časti v spolupráci s dobrovoľníkmi – to je len niekoľko zo zámerov, s ktorými sa na nás obrátili Novomešťania. Mať po ruke materské centrum? Nebyť izolovaný, aj keď nemám príbuzných a môj zdravotný stav mi už nedovoľuje vychádzať z bytu? Nemusieť hľadať uprostred mestskej časti na zdevastovaný priestor? Že by to malo byť samozrejmé? Iste, lenže mestská časť to všetko nemôže poskytnúť. Spomínané zámery a aktivity obyvateľov to však dokážu – riešiť samozrejmosti, neraz veľmi originálnym spôsobom.

V čase písania týchto riadkov sme pracovali na projektovej dokumentácii a teraz, keď tento text čítate, sú už projekty pripravené.

Radi by sme vás pozvali na ich verejnú prezentáciu, ktorá sa uskutoční 13. marca v Stredisku kultúry na Vajnorskej 21 o 17.30 h a bude sa na nej hlasovať o tom, ktoré z predložených projektov sa majú z verejných zdrojov podporiť.

Hlasovať bude možné aj online na pr.banm.sk alebo osobne v zariadeniach v správe mestskej časti, ako sú napríklad školy, knižnice či seniorské centrá.

Blížšie informácie na www.banm.sk, pr.banm.sk.

Peter Nedoroščík
Snímka František Rajecký

Na Bielom kríži prekonalí atmosféru ľahostajnosti

Vo štvrtok 6. februára sa na výročnej schôdzi stretli členovia občianskeho združenia Biely kríž, aby vyhodnotili minuloročnú činnosť a porozprávali sa o ďalších plánoch.

„Je nádherné, že v atmosfére ľahostajnosti, aká dnes medzi ľuďmi vo všeobecnosti panuje k veciam verejným, sa nám darí realizovať toľko dobrých projektov. Ľudia sú ochotní pomôcť, keď vidia vo veciach zmysel,“ povedala Mgr. Ľubica Križanová, aktívna predstaviteľka tunajšej susedskej komunity v úvode. Informovala o troch brigádach, desiatkach zasadených (a dobrovoľníkmi po celý rok polievaných) stromov, o širokom zapojení obyvateľov do plánov na úpravu parku a medziblokových priestorov aj o úspešnom získaní finančných zdrojov z participatívneho rozpočtu mesta.

Bielokrižania majú pripravený koncepcný plán na úpravu okolia, na ktorom spoločne pracovali, zhodli sa na jeho podobe i prioritách, zatiaľ však realizáciu brzdia rokovania s majiteľom pozemkov spoločnosťou Istrochem. Poslanec Stanislav Winkler uviedol, že po osobnom oslovení najvyššieho predstaviteľa firmy Andreja Babiša sa stretol s ústretovým postojom riaditeľa Pavla Zelenaya. Verí, že ľady sa pohnú a v najbližších týždňoch bude možné práce rozbehnúť.

Dobrá územný plán si vyžaduje väčšiu zapojenie občanov

V súčasnosti prebiehajú práce na príprave územného plánu zóny. Jedným z prvých krokov bolo zozbieranie názorov obyvateľov formou ankety. Účastníci schôdze skonštatovali, že na zistenie verejnej mienky súčasný počet odpovedí nepostačuje. Na návrh starostu Kusého sa rozhodli anketný hárok zjednodušiť a s osobnou podporou členov združenia zozbierať podstatne viac názorov. Rudolf Kusý tiež informoval o priebehu rokovaní s investormi dvoch plánovaných projektov, najmä o trvajúcej požiadavke miestneho úradu realizovať „vyvolané investície“ v prospech obyvateľov. Vysvetlil, že na niektoré úpravy, napríklad na opravu a náter zábradlí hľadá sponzora, pretože mestská časť nemôže investovať do cudzieho majetku, no má záujem zlepšiť ľuďom prostredie. V neposlednom rade poďakoval za veľkú ochotu a angažovanosť miestnych obyvateľov pri práci v prospech komunity. Spoločne s prítomnými potom diskutoval o možnostiach riešenia čiernych stavieb aj o snahe odstrániť nepoužívanú starú plechovú bídu na námestí Biely kríž. Prisľúbil prešetriť nedeľnú prácu na stavbe komplexu KIVIKO, ktorá nadmerným hlukom ruší celé okolie.

Vzťahy medzi tunajšími obyvateľmi a miestnou samosprávou nie sú formálne, opierajú sa o dosiahnuté výsledky a starosta i tunajší poslanci sa môžu spoľahnúť na podporu „zdola“. Svedčí o tom výzva pána Lukáča na vytvorenie komunikačnej platformy, ktorá by umožnila členom občianskych združení reagovať na nepravdivé či zavádzajúce informácie, ktoré sa dostávajú do schránok najmä v exponovaných obdobiach pred voľbami.

K bodom diskusie, s ktorými prejavila hlasný súhlas väčšina prítomných, patrilo poďakovanie vedeniu a pracovníkom EKO-podniku VPS za vynikajúcu prácu pri údržbe zelene i čistoty.

Občianske združenia chcú úzšie spolupracovať

Na výročné stretnutie OZ Biely kríž pozvali organizátori dôležitých hostí. Okrem starostu Rudolfa Kusého a poslancu Stanislava Winklera v úlohe hostiteľa sa k rokovaniu pridali miestni poslanci z okolitých štvrtí Helena Bánska, Andrea Vítková, Richard Mikulec a Jozef Bielik, ktorí so sebou priviedli zakladateľov „mladších“ občianskych združení, pôsobiacich v mestskej časti. Zástupcovia aktívnych obyvateľov, pani Oľga Nemetzová (OZ Naše Kramáre) a pán Pavel Karlík (OZ Ľudová štvrť), Dušan Žák (OZ Dimitrovka) a Gejza Kosztolányi (OZ Mierová kolónia) sú totiž presvedčení, že mnohé ich problémy sú podobné a ľudia svoje požiadavky lepšie presadia, ak budú postupovať spoločne.

Od členov OZ Biely kríž sa možno mnohému priučiť, majú za sebou už desaťročnú históriu, úspešné projekty a sú ochotní podeliť sa o skúsenosti. Spolupráca nevznikla naraz ani náhodou, veď pri sadení stromov, čistení okolia či rokovaníach s investormi si „susedia“ pomáhali už v minulosti. Teraz chcú činnosť ešte viac koordinovať a čerpať z odborných vedomostí všetkých členov, či už ide o otázky právne, stavebné, dopravné alebo sociálne.

Text a snímky Jana Škutková

Autobus na Ahoj si zrušiť nedáme

Na Ahoji nejestvuje žiadna občianska vybavenosť ani možnosti kultúrneho či športového vyžitia jeho obyvateľov. Pre tých, ktorí nemajú auto, je dopravné spojenie s mestom len obmedzené, zabezpečuje ho autobusová linka č. 151. Akýkoľvek negatívny zásah do fungovania tohto spoja preto vyvoláva emócie, či dokonca hnev alebo pocit bezmocnosti. Posledné dva stavy prichádzajú vtedy, keď je verejný záujem druhoradý a musí ustúpiť osobným záujmom jednotlivca. Obyvatelia veľmi ťažko znášajú situácie, keď si pracovníci mestskej samosprávy zanedbávajú svoje povinnosti a nedostatočne obhajujú ich oprávnené záujmy. Odkazujú im: Autobus na Ahoj si zrušiť nedáme.

Obyvatelia tejto lokality v minulosti už viackrát vyjadrili svoj názor, naposledy formou petície za zachovanie autobusovej linky 151, ktorú podpísalo takmer 100 obyvateľov Ahoja. Ani teraz nechcú byť ticho a len sa prizerať. Rozhodli sa založiť občianske združenie, a tak

presadzovať svoje požiadavky.

Spoločný postup je nevyhnutný, čo sa jasne ukázalo v nedávnej minulosti, keď sa majiteľka pozemku pod obratiskom tejto linky rozhodla bez akéhokoľvek povolenia obratisko odstrániť. Len vďaka rýchlej reakcii obyvateľov, pracovníkov miestneho úradu a polície sa podarilo práce prerušiť a obratisko nateraz zachrániť. Ak bude za súčasného stavu nefunkčné, dopravný podnik nebude môcť prevádzkovať linku č. 151, čo sa výrazne dotkne najmä starších občanov, študentov a mladých rodín.

Mám však aj dobré správy. Po absolvovaní viacerých rokovaní sa ako najdôležitejšie ukázalo stretnutie s riaditeľom prevádzky Dopravného podniku Bratislava, pánom Weiglom. Výsledkom stretnutia je prisľub zachovať autobusovú linku č. 151 v pôvodnom režime, a zároveň aj otvorené možnosti predĺženia linky na horný koniec Lopeníckej ulice, následne možno až k projektu „Uptown“.

Otáčaniu autobusu dočasne bránili betónové panely

Čaká nás ešte dlhá cesta, potrebné je splniť určité technické požiadavky a magistrát si musí začať plniť povinnosti. Som však presvedčený, že všetko je riešiteľné a spoločne sa v tomto roku dočkáme dôstojnej hromadnej dopravy, zodpovedajúcej potrebám obyvateľov Ahoja, aj turistom a návštevníkom lesoparku.

Peter Szusčík, poslanec MZ

Oznámenie o prerokúvaní návrhov zadania na spracovanie územného plánu zón Ľudová štvrť, Biely kríž a Mierová kolónia

V zmysle § 20 ods. 3 Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto oznamuje prerokovanie Návrhu zadania na spracovanie Územného

plánu zóny Ľudová štvrť, zóny Biely kríž a zóny Mierová kolónia v termíne od 3. marca 2014 do 30. apríla 2014.

V uvedenom termíne sú návrhy všetkých troch zadaní prístupné na internetovej stránke Mestskej časti Bratislava -

Nové Mesto www.banm.sk alebo u pracovníkov miestneho úradu na číslach 320, 321 a 323. Písomné pripomienky k predmetnému návrhu možno zaslať na Miestny úrad Bratislava - Nové Mesto, Junácka č. 1, 832 91 Bratislava do 30. 4. 2014.

OBLÚBENÁ LOKALITA

PRE SPOKOJNÉ BÝVANIE

Navštívte nás a spoločne nájdeme ideálne riešenie pre váš budúci domov.

VZOROVÉ BYTY

Vyberte si byt s praktickými dispozíciami za rozumnú cenu. Novostavbu v obľúbenej lokalite Ružinov stavíme pre vás z tých najkvalitnejších materiálov s využitím najmodernejších technológií.

www.ruzinovska44.sk

Jarné upratovanie

Tak ako v predošlých rokoch, aj túto jar budú platiť známe pravidlá uloženia odpadu do veľkoobjemového kontajnera. Na stojisku bude v uvedený deň k dispozícii od 10. h predpoludním do 17. 30 h. Nadrozmerný odpad, napr. nábytok treba vopred rozobrať na diely. Zamestnanec EKO-podniku

VPS bude dozerať, aby občania ukladali do kontajnera len povolený odpad. Na recyklovateľný odpad sú určené iné kontajnery, na odovzdanie starých elektrospotrebičov, elektronickej techniky a chemických látok sa organizujú osobitné akcie, o ktorých pravidelne informujeme.

Kam s odpadom – po novom

Z EKO-podniku VPS nám prišlo oznámenie o nových otváracích hodinách a telefónnych číslach dvoch jeho prevádzok, kam obyvatelia Nového Mesta od 1. februára môžu ukladať odpad a zelený odpad.

Do areálu EKO-podniku na Zátíši možno prichádzať s odpadom v pracovných dňoch od 15. h do 18. h. Telefón 4425 0189.

Odpad zo zelene bude podnik odoberať od občanov vo svojom areáli na Račianskej 28 v pracovných dňoch od 6. h ráno do 14. h. Telefón 5542 3689.

Pri návštevách zberných dvorov sa obyvateľ Nového Mesta preukazuje občianskym preukazom. V každej zo zberní môže odovzdať jeden kubický meter odpadu mesačne.

(red)

KRIMI-INFO-STÁNOK nie je o zločinoch

Práve naopak, usiluje sa zabrániť im. Ide o akciu Policajného zboru, ktorou sa chce priblížiť verejnosti a nadviazať s ňou užšiu spoluprácu. Informácie o možnostiach ochrany života, zdravia a majetku občanov sú súčasťou tohto úsilia a slúžia prevencii kriminality. Polícia chce upozorniť ľudí na najčastejšie spôsoby páchania trestnej činnosti a zvýšiť ich právne povedomie. A to všetko nielen letákmi a informačnými materiálmi, ale aj prostredníctvom živého dialógu – ďalší bude zasa **2. apríla 2014 od 15. h až do 18. h** vo vestibule nákupného centra Polus.

(red)

Snímka Daša Šimeková

Viac priestoru pre najmenších

Na Odborárskej vyrástla moderná škôlka

Nové poschodie, viac učební, herní a spálňí, vynovená kuchyňa aj jedáleň. Mestská časť Bratislava – Nové Mesto v januári otvorila zrekonštruovanú materskú školu na Odborárskej ulici, ktorá je jednou z najmodernejších v Bratislave. Vďaka nadstavbe škôlka mohla rozšíriť svoje kapacity.

„Nové priestory budú slúžiť 81 deťom v štyroch triedach. Rekonštrukcia škôl a škôlok je naša hlavná priorita, len vlní sme investovali do ich obnovy vyše milióna eur a pokračujeme v tom aj tento rok,“ povedal starosta Nového Mesta Rudolf Kusý. Modernizácia materskej školy na Odborárskej stála zhruba 400 tisíc eur. O preplatenie tejto sumy mestská časť požiadala prostredníctvom eurofondov v rámci Integrovannej stratégie rozvoja mestských oblastí. Na modernizáciu prispel aj Bratislavský samosprávny kraj dotáciou 7400 eur, zakúpilo sa za ne zariadenie škôlky.

Vynovené priestory školskej kuchyne boli doplnené novým technologickým zariadením, a zároveň sa rozšírila aj kapacita školskej jedálne. Tú využívajú okrem detí z materskej školy aj žiaci základnej školy. Rekonštrukcia priniesla nemalé energetické úspory – vďaka zatepleniu a plastovým oknám dostala škôlka energetický certifikát triedy B.

Celá rekonštrukcia trvala zhruba štyri mesiace, začala sa ešte v lete 2013. Počas prestavby boli miestni škôlkari dočasne umiestnení na Základnej škole na Kalinčiakovej ulici, kam ich z Odborárskej každé ráno vozil špeciálny autobus. Školáci sa zasa dočasne chodili stravovať do priestorov miestneho detského centra seniorov.

Nové priestory získala aj materská škola na Pionierskej

Začiatkom februára slávnostne uviedli do prevádzky aj zrekonštruovanú materskú školu na Pionierskej ulici.

Jej kapacitu sa podarilo rozšíriť o ďalšie dve triedy vďaka kompletnej rekonštrukcii druhého podlažia, ktoré sa predtým nevyužívalo. Do zateplenia a odvodnenia strechy, výmeny elektroinštalácie, vodovodných potrubí, hygienických zariadení a celkových úprav interiéru investovala mestská časť takmer 170 000 eur.

„Rekonštrukcia priestorov nám umožnila prijať ďalších 44 detí, doterajšia kapacita bola 42. Sme radi, že deťom môžeme poskytnúť moderné priestory a dostatok miesta na realizáciu,“ povedala Milena Partelová, riaditeľka Základnej školy s materskou školou na Sibírskej ulici. „Ešte viac ma teší, že do modernizácie škôlky sa aktívne zapojili aj rodičia. Pomohli nám získať sponzorov aj sami prispeli na nové vybavenie detského ihriska. Chcela by som preto zo srdca poďakovať spoločnostiam iQnet, a.s., Kedros, a.s. aj všetkým ostatným darcom, vďaka ktorým má ihrisko rozmanité hracie prvky a škôlka moderné vybavenie,“ doplnila pani riaditeľka. Materská škola na Pionierskej ponúka nadštandard aj čo sa týka personálu – o deti sa stará osem učiteľiek a dve asistentky.

„Miest pre škôlkarov by sme potrebovali ešte viac. Po rozšírení materských škôl na Odborárskej a Pionierskej, prídu na rad Kramáre a Koliba, kde by tri nové triedy mali pribudnúť ešte do konca tohto roka. Ale investície si už vyžadujú aj ďalšie budovy, mestská časť to postupne premietne do svojich plánov,“ uviedla poslankyňa Andrea Vítková, splnomocnenkyňa pre oblasť školstva.

Ďalšie investície smerovali do výmeny okien

Začiatkom roka 2014 sa stavbári pustili do výmeny 59 okien a 12 dverí v materskej škole na Šuňavcovej ulici. Zvládli to v priebehu dvoch týždňov, pričom prevádzka fungovala v plnom režime. „Bol to veľmi náročný čas a ja som vďaka rodičom, deťom aj kolegom pedagógom, že preukázali veľkú dôveru a pochopenie,“ ocenila dobré vzťahy zástupkyňa riaditeľa pre materskú školu Mgr. Renáta Korytárová. Mestská časť vynaložila na opravy takmer 37 500 eur.

Zo 48 nových okien v hodnote 69 100 eur, a tým aj z oveľa príjemnejšieho prostredia na prácu sa tešia gymnazisti na Českej ulici. Rovnako v základnej škole na Sibírskej sa podarilo vymeniť 104 okien za plastové, táto rekonštrukcia si vyžiadala približne 37 700 eur. Samozrejme, popri skvalitnení prostredia sa investície prejavujú aj v úsporách na kúrení.

*Ján Borčín, Jana Škutková
Snímky autori*

Deti si samy pomôcť nedokážu

Niet mamičky, ktorá by nepoznala úzkostný pocit, keď sa jej zdá, že dieťaťu nefungujú správne zmysly – zrak, sluch, alebo má jeho malé tielko inú poruchu. Zväčša sa obavy ukážu neopodstatnené, len niektoré sa, žiaľ, potvrdia. Trojročný Matúš nie a nie začať rozprávať. Počuť ho síce bolo, ale akosi inak než deti v jeho veku, ktoré už s potešením opakujú slabiky, slová i melódiu reči dospelých.

Chlapci začínajú hovoriť neskôršie, vyčkajte, upokojovali rodičov známi. A oni viac-menej aj museli vyčkávať, lebo rodina vtedy žila v cudzine. V nemeckej škôlke však Matúško nemal chuť rozprávať viac, naopak. Veď ani slovu tam nerozumel. Usilovali sa podporiť vývoj jeho reči zaužívanými metódami, rozhovormi nad obrázkami aj ergoterapiou – precvičovaním jemnej motoriky rúk prostredníctvom práce prstov či kreslením. Ale pokrok neprichádzal. Nakoniec sa rodičia rozhodli vrátiť sa na Slovensko, aby počul viac slovenčiny. To už mal Matúš vyše troch rokov. Tu hľadali pomoc u odborníkov – psychológov, logopédov...

Profesia mamy Luby, scenáristky, našťastie umožňovala, aby si pracovný čas organizovala sama a trávila so synom viac času doma, než by sa dalo pri inom povolaní. Hodiny presedeli nad obrázkami, trénovali, opakovali vety. A tých vyšetrení, čo spolu absolvovali! Neboli pre Matúška stresujúce? „Aj ja som mala obavy,“ vraví mamička.

„No okrem magnetickej rezonancie to neboli pre neho nepríjemné vyšetrenia. V predškolskom veku môžu odborníci zaujať dieťa len hrou, hračkami a piketogramami, a potom sledovať jeho reakcie, skúšať s ním komunikovať. Takže neskôr sa už nebál, ani keď sme šli na nové miesto.“

Po intenzívnom školení u špecialistov, a najmä po nadväzujúcom domácim úsilí sa po polroku na Slovensku objavili u chlapčeka prvé známky napredovania.

O Spojenej škole internátnej na Kramároch, na Hrdličkovej ulici sme pred časom už písali. Navštevujú ju predovšetkým deti s rozličným stupňom poškodenia sluchu. Ale nielen také. V škôlke, ktorá tu pôsobí, nájdete deti s rozmanitými drobnými poruchami, v jednej triede napríklad viacero detí s oneskoreným vývojom reči. Ba i zdravé deti sem chodia. A práve na tejto integrácii by škola od budúceho školského roka chcela stavať ďalej. Skúsenosti pedagógom ukazujú, že spoločné vzdelávanie priaznivo pôsobí na vývoj detí zaostávajúcich pre nejaké postihnutie. A tak sa usilujú zverejňovať, že ich škola je vhodná pre deti s odkladom školskej dochádzky pre zdravotné ťažkosti či nerovnomerný kognitívny, teda poznávací vývoj. Môžu im totiž ponúknuť špeciálnych pedagógov, školského logopédu, psychológa a vyučovanie obohatené o rozličné druhy arteterapie – liečby umením. Jeden zo štyroch prvých ročníkov plánujú v septembri

otvoriť ako experimentálny. Pani Muránska sa chce s Matúšom experimentu zúčastniť.

„Každé dieťa, hoci aj s drobným hendikepom, musí byť medzi deťmi istým spôsobom chránené, lebo deti vypozerujú každú odlišnosť a bývajú „kruté“, neraz takým rovesníkom ubližujú,“ tvrdí. Isteže, súcitiť, pochopenie, ústretovosť – to sú schopnosti, ktoré sa v deťoch žiada ešte len vypestovať. Pani Muránska je presvedčená, že množstvo detí v Matúšovom veku má drobné postihnutia, napríklad rečové (všimá si ich dnes pozornejšie než kedysi) a zišla by sa im odborná pomoc, ktorá ich dokáže zmierniť. Vidí však aj to, že rodičia neraz majú zábrany, boja sa diagnóz. Mnohých navyše odrádzajú predstavy blúdenia po ambulanciách, straty času, prípadne aj účty.

„Aj my sme sa báli diagnóz, prirodzene,“ vraví pani Luba. „Nebolo to príjemné vyčkávanie, ale človeku napokon odľahne, že nie je ešte horšie. Napríklad testy IQ, tie pre deti, dopadli u syna dobre.“

Úprimne povedané, užila si svoje. Priznáva, že boli chvíľky, keď závidela rodičom, ktorí sa so svojím dieťaťom zhovárať celkom voľne, bez toho, žeby museli vety zjednodušovať a stručné pokyny dopĺňať gestami. Ale nikdy nehádzala flintu do žita. A vytrvalé úsilie vynaložené na to, aby sa Matúš „rozrozprával“, prinieslo popri prvých signáloch úspechu i nečakané ďalšie ovocie.

„Človek sa stane pokornejší, vnímavejší k potrebám iných, napríklad ochota pomôcť slabším sa určite zväčší, zosilnie,“ vraví pani Luba. Intenzívnejšie prežívanie vzťahu k iným, trebárs celkom neznámym ľuďom vníma ako obohatenie svojho života. Takisto ako vzťah so synom, bohatší o jeho istotu, že je milovaný. A to nie iba matkou, veď o nevyhnutnú zvýšenú starostlivosť sa delili v rodine všetci – popri otcovi aj Matúškova staršia sestra Klárka. Lebo celá rodina dobre vie, že deti si samy pomôcť nedokážu. A úroveň, na akej sme schopní pomáhať im my všetci naokolo, vypovedá v istom zmysle o úrovni spoločnosti.

Viera Vojtková

Blížšie informácie o vzdelávaní detí s odkladom školskej dochádzky:
Tel. 02/ 5477 1203, 0911 471 183
e-mail: zvintern@zsihrdlickovaba.edu.sk
www.zsihrdlickovaba.edu.sk

Bezpečnosť v digitálnom svete

Vek, kedy dieťa dostáva svoj prvý telefón, stále klesá. Pohybuje sa okolo 8-10 rokov, čo je oveľa menej než pred pár rokmi. O to dôležitejšie je pripraviť deti na všetky situácie, ktoré môžu nastať. Aj rodičia musia vedieť, s čím sa dieťa môže stretnúť, aby mu dokázali poradiť a pomôcť.

V novomestskom nákupnom centre POLUS vznikol nedávno priestor pod názvom DIGIPOINT, záštitu nad ním prevzalo rovnomenne občianske združenie. „Snažíme sa novinky ľuďom prezentovať, zároveň však cítime záväzok upozorňovať ich aj na riziká,“ hovorí Petra Kotuliaková. V januári 2014 pripravili informačné podujatie Bezpečný mobil pre dieťa, kde na úskalí mobilnej komunikácie poukázala psychologička Zuzana Milerová z Centra pre rodinu Kvapka, n. o..

Rodičia si často kladú otázku, kedy je správny čas na mobilný telefón? „Keď potrebujete byť v kontakte s dieťaťom a v blízkosti nie je nikto kompetentný – učiteľka, tréner, starí rodičia... Ale aj vtedy, keď už väčšina spolužiakov mobil má a stal sa pre nich ústrednou témou rozhovorov,“ odporúča odborníčka a dodáva: „Keď deti zatúžia mať svoj vlastný telefón, väčšinou už o ňom čo-to vedia. Stále však ostáva veľký priestor na pomoc rodičov a je na prospech oboch strán, ak ho využijú. Ak sa dieťa obráti na rodičov a chce sa poradiť či zdôveriť, majú v rukách prirodzenú kontrolu.“

Vždy je dobre dodržiavať niekoľko základných zásad. „Vysvetlite dieťaťu, že nikdy nesmie odfoťiť, nahráť alebo napísať

niečo, čo by mohlo byť pre druhého ponižujúce alebo urážlivé. Keby niekto niečo podobné urobil jemu, určite by to malo povedať rodičom. Naučte deti chápať, že voči cudziemu človeku je namiesto nedôvery. Ak niekoho nepoznajú osobne, nemali by mu poskytovať žiadne osobné údaje. Takisto by sa nemali bez vedomia rodičov stretávať osobne s niekým, s kým sa poznajú len cez sociálny portál. Keď sú vzťahy medzi generáciami založené na dôvere a zodpovednosti, majú dospelí možnosť kontroly, treba však postupovať citlivo. Sľubte dieťaťu, že neurobíte nič, čo by ono samo nechcelo,“ radí Mgr. Milerová.

Jednou z tém, o ktorých by sa mali rodičia s deťmi rozprávať, je šikana. Môže

ísť o akúkoľvek nepríjemnú vec, ktorú niekto spôsobuje dieťaťu zámerne a opakovane. Opäť je dôležité presvedčiť dieťa, aby sa podobné veci nebálo povedať rodičom. Tí by mali informovať učiteľa, riaditeľa školy, prípadne aj políciu. Ak existujú dôkazy, treba ich archivovať pre možnosť neskoršieho vyšetrovania. Potom, samozrejme, urobte všetko pre to, aby ste útoky agresora čo najskôr zamedzili. Pomôžte dieťaťu zmeniť profil, číslo, zablokovať prístup k jeho elektronickým údajom.

V prípade potreby sa môžete poradiť s odborníkmi v Centre pre rodinu Kvapka, n. o., www.psycho-terapia.sk.

Jana Šutková
Snímka FIIT STU

Do právnej poradne prišlo už vyše sto Novomešťanov

Viac ako sto Novomešťanov už využilo služby bezplatnej právnej poradne, ktorú mestská časť koncom októbra otvorila priamo v budove miestneho úradu na Junáckej ulici. Pomoc vyhľadávajú prevažne seniori, poradiť sa však prídu aj mladí.

„Riešime s občanmi zväčša otázky dedičského konania, darovacích zmlúv, pracovnoprávne a majetkovoprávne záležitosti, ale aj veci týkajúce sa rozvodov,“ hovorí právnik miestneho úradu František Chamula. Rezonuje

aj téma „šmejdi“, ľudia sa pýtajú, aké sú ich právne možnosti, ak naleteli špekulantom a nevhodne kúpili ich produkt. Poradňa usmernila aj občana, ktorý mal zakúpený zájazd do Ríma od cestovnej kancelárie, ktorá medzitým skrachovala. „Môžeme povedať, že projekt bezplatnej právnej poradne sa osvedčil. Od ľudí máme aj spätnú väzbu, že sa ich veci aj vďaka nášmu poradenstvu pohlí,“ dodáva František Chamula. Bezplatná právna poradňa je k dispozícii občanom dvakrát v týždni – v pondelok

od 13. h do 17. h a v stredu od 8. h do 12. h. Sídli na prízemí budovy Miestneho úradu Bratislava – Nové Mesto na Junáckej ulici 1 v kancelárii č. 14 (tel. číslo. 02/49 253 411). V stredu poskytujú právne rady poslanci miestneho zastupiteľstva – v marci od 8. do 12. h tu nájdete Tomáša Korčeka (5. marca), Františka Ráczu (12. marca), Richarda Mikulcu (19. marca) a Editu Pfundtner (26. marca, od 8.30 h).

Ján Borčín

V klube, kde to rozvoniava

Mám pocit, že každý z novomestských klubov seniorov má svoju charakteristickú atmosféru, obľúbenú činnosť, ktorú sa jeho členovia radi venujú. Niekde šikovné ruky usilovne paličkujú, inde sa precvičujú mozgové závitky nad partiou šachu či krížovkami, sú kluby, kde si ľudia radi zacvičia, alebo spoločne čítajú knihy. Takmer vždy, keď navštívim seniorov v dennom centre na Chemickej, chystajú niečo dobrého...

Kto by sa divil, že vo februári to na príjemnom stretnutí v Mierovej kolónii rozvoniavalo nadýchanými šiškami? Členovia klubu pripravili fašiangové posedenie, pri tradičných pochúťkach a výbornom čaji si užívali veselé popoludnie. Sála sa naplnila hosťami, ktorí si spoločne a od srdca nôtli veselú, občas i trochu smutnú alebo nostalgickú

pesničku. Obľúbení speváci Dušan Grúň a Martin Jakubec urobili prítomným obrovskú radosť. Raz darmo, najkrajšie a nezabudnuteľné sú pre každého z nás melódie spojené s mladosťou. Prišlo dokonca aj na tanečné sólo. Užila si ho pani Jozefína Kosztolányiová, ktorá v ten deň oslávila 70. narodeniny a milá gratulácia ju prekvapila.

„U vás býva často veselo, však?“ pýtam sa pani vedúcej Heleny Mitošinkovej. „To áno, veď viete, človek musí stále vymýšľať zaujímavý program. Aby k nám seniori prišli radi a nezostávali sami doma.“ S varením a pečením to tiež nie je náhoda, ako sa dozvedám. Stretli sa tu hneď štyri dámy, pre ktoré je kulinárske umenie záľubou i potešením. „V januári sme zorganizovali Čaj o tretej, lebo ten o piatej sme prenechali mladším ročníkom,“ zapájajú sa do rozhovoru. „Napiekli sme ovocné osúchy a bolo veselo.“ A keď mi pani Mitošinková rozpráva, ako si nedávno robili tlačienku, so smiechom ľutujem, že k nim nemôžem zájsť na návštevu častejšie.

Klub seniorov by mal byť miestom, kde ľudia prídu načerpať optimizmus, pohovárať sa. Témy o chorobách vraj naschvál vynechávajú, radšej si spomínajú na príjemné veci. „Zájdeme spolu na divadelné predstavenie, páčila sa nám výstava ručných prác v ÚEUV-e, tiež sa chystáme

Helena Mitošinková vedie klub už 8 rokov

do Slovenského národného múzea. A keď je pekné počasie, dobre padne aj prechádzka popri Dunaji a posedenie pri káve,“ rozhovorila sa pani vedúca. Teší sa, že spomedzi tunajších dám pochádza aj minuloročná Babička Nového Mesta, pani Helena Panáková: „Mala veľkú trému, vôbec nechcela ísť do súťaže, trikrát sme ju museli presvedčovať!“ Samozrejme, zašli ju potom povzbudiť a úprimne zatlieskali aj ostatným odvážnym babičkám a deduškom. „Vnúčatá mali veľkú radosť. Akoby nie, veď som dostala aj veľký darčekový kôš so sladkosťami!“ smeje sa sama víťazka.

Občas prídu medzi seniorov aj deti z blízkej Waldorfskej školy, pripravujú veselý program a klub sa naplní štebotom. Víťané sú aj návštevy vnúčať a pravnučiat, ktoré sem-tam sprevádzajú svojich starých rodičov. Malej Nataške, ktorú som tu stretla, sa páčili staršie piesne, zvedavo si prezerala všetky miestnosti. Spokojne sa usmievala, keď sa jej všetci prihovárať, veď sa tu s babičkou cítila ako doma.

Text a snímky Jana Škutková

Autogramiáda po vystúpení poteší aj seniorov

Značky na chodníku pomáhajú parkovať

Na Riazanskej ulici sa objavil grafický prvok, ktorý upozorňuje na dodržiavanie požadovanej vzdialenosti pri parkovaní. Jeho autorom je Novomešťan Matúš Čupka z občianskej iniciatívy Zelená hliadka. Na chodník nasprejoval značku, ktorá jasne vymedzuje 1,5-metrový pás, do ktorého auto parkujúce na chodníku nesmie zasahovať.

„Už dva a pol roka bývam na Riazanskej a postupne som si začal všímať chodník, kde počas dňa i noci parkuje množstvo automobilov. Niektoré nechávajú dostatok miesta, iné ani nie meter. Videl som, ako sa tam trápia chodci,

kočíky, pričom zákon ukladá povinnosť ponechať pre nich na chodníku 1,5 metra,“ vysvetľuje svoju aktivitu Matúš Čupka. Keďže podľa jeho slov si s tým nedokázala poradiť ani polícia, rozhodol sa netradičným spôsobom poukázať na problém sám. „Vyznačil som značky, ktoré ukazujú vodičom, koľko miesta majú ponechať a na koľko miesta mám ako chodec právo. Vzhľadom na to, že na ulici je dostatok miesta, vodiči tieto značky rešpektujú a chodník je na úseku so značkami priechodný.“

Ak bude tento experiment úspešný, chce značenie na chodníku zaradiť aj medzi

aktivity Zelené hliadky. „Chceli by sme vyznačiť značky aj na miestach, ktoré sú všeobecne vnímané ako problémové. Ide najmä o Ľudovú štvrť, kde chodníky majú len 1,4 metra a voľne sa na nich parkuje, aj o Sibírsku ulicu, kde sa parkuje naozaj neuveriteľným spôsobom. Rovnako na Kukučínovej,“ dodáva Matúš Čupka, ktorý chce zbierať aj podnety z iných ulíc.

Privítali by ste podobné značenie aj vo vašej lokalite? Napíšte nám. Vaše podnety čakáme na e-mailovej adrese:

hovorca@banm.sk

Ján Borčín

Fašiangová zabíjačka medzi panelákmi

Pravú zabíjačku poznáme skôr z dedín, 8. februára sme ju zažili v meste, priamo medzi panelákmi v Bratislave. Zabíjač-

kové dobroty pripravovali žiaci Strednej odbornej školy na Farského ulici v Petr-
žalke pod dohľadom majstrov odbornej

výchovy. Škola je v pôsobnosti Bratislavského kraja.

Podľa župana Pavla Freša aj toto je spôsob, ako sa prezentujú profesie potravinárstva a gastronómie, ktoré vyučujeme v rámci odborného centra vzdelávania v Rači. „Je to spôsob ukázať, ako vyzerá tradičná potravinárska výroba, ale zároveň je to aj o tom, že budeme mať dostatok

absolventov, ktorí budú schopní robiť to pre svojho zamestnávateľa, prípadne vo svojom budúcom podnikaní. Inými slovami, nebudeme odkázaní len na to, čo nám prinesú obchodné reťazce a veľkovýroba,“ povedal Pavol Frešo.

„Fašiangovú zabíjačku sme pripravili už po tretí raz. Chceme tak popularizovať učebný odbor, ktorý je na trhu práce veľmi nedostatkový,“ uviedol riaditeľ školy Jozef Horák. Zároveň doplnil, že pre lepšie uplatnenie žiakov v praxi je dôležité, aby si to vyskúšali už počas štúdia.

(mr)

SOŠ Hlinícka má najnovšie technológie

Bratislavskému kraju, ktorý nebol oprávnený čerpať do vzdelávacej infraštruktúry v programovom období 2007-2013, sa podarilo vylobovať, aby v novom programovom období 2014-2020 mohol využiť eurofondy smerujúce na územie BSK aj na jej podporu. Prioritou kraja je podpora odborného školstva prostredníctvom centier odborného vzdelávania a prípravy, medzi ktoré patrí aj COVP na Hliníckej.

„Všetko, čo budú absolventi používať v praxi, sa snažíme aj za pomoci partnerov dodať do našich škôl. Aby sme eliminovali problém, že odborné školstvo neprodukuje absolventov, ktorí sú schopní ísť do praxe,“ povedal predseda BSK Pavol Frešo, ktorý pripomenul, že ak by si ľudia mali vybrať jednu priori-

tu, vyberú si vlastné deti. „Na vzdelaní ľudí záleží a my sme povinní im ho poskytnúť,“ dodal bratislavský župan.

Projekt AMOS Democentrum Bratislava zavŕšil modernizáciu digitálnych učební na SOŠ informačných technológií na Hliníckej. Multimediálne triedy sú vybavené najmodernejšími technológiami, napríklad „all in one“ počítačmi s dotykovými obrazovkami, notebookmi, interaktívnou tabuľou, projektorom či vizualizérom. Nechýbajú ani robotické sady Lego, digitálne jazykové laboratórium, e-learningové príslušenstvo, program pre správu učebne ani vysokorýchlostný internet. Cieľom projektu je zefektívnenie a skvalitnenie vzdelávacieho procesu jeho obohatením o digitálny obsah. Vzde-

lanie sa tak prispôbuje aj požiadavkám zamestnávateľov. Bratislavský samosprávny kraj sa na modernizácii učební podieľal sumou 38-tisíc eur.

(mr)

Všetky snímky na tejto strane BSK

Eurofondy chcú čerpať spoločne

Bratislavská a Varaždínska župa chcú rozvíjať spoluprácu v oblasti dopravy, vzdelávania a odborného školstva i v sociálnej oblasti. Dôležitá je spolupráca pri čerpaní eurofondov v novom programovom období 2014-2020. „Určite budeme spolupracovať v oblasti

vzdelávania, teraz robíme aj na dopravu, integrovanej doprave, kde sa máme o čo vzájomne podeliť aj napriek vzdialenosti, ktorá je medzi nami. Môžeme spustiť spoločné projekty, ktoré budú dobré pre obyvateľov Varaždínskej aj Bratislavskej župy,“ povedal Pavol Frešo.

BSK má veľmi pozitívny vzťah k Chorvátom aj vďaka chorvátskej menšine žijúcej na území kraja – v Čunove alebo Devínskej Novej Vsi, ktorá si dodnes zachováva svoje národné tradície.

(mr)

Článok *Zachováme jedinečné dedičstvo?* v minulom čísle nášho časopisu vzbudil pozornosť. Veď niet Novomešťana, ktorý by Ľudovú štvrť nepoznal. Redakcia dostala aj dva písomné ohlasy na zverejnenie.

Asanácia bola pre nás hrozbou

Sídliisko Ľudová štvrť projektovali architekti vychovaní významnými autormi medzivojnového obdobia, kedy sa nové architektonické diela v Česko-slovenskej republike dostali až na vrchol svetovej tvorby – tak ich hodnotili odborníci – a osobnosti 30. rokov dodnes patria k najvýznamnejším architektom. V období medzi vojnami architekti dostali šance obnoviť či postaviť budovy, ktoré by dobre fungovali. Maximálne mali využiť stavebný materiál a premyslieť náročnosť ich užívania. V období funkcionalizmu – ako neskôr nazvali tento sloh v architektúre – sa architekti zaoberali dvoma veľkými úlohami: stavať pozoruhodné účelné vily pre bohatých, no najmä ekonomicky výhodné domy pre množstvo chudobnejších zamestnaných, pre ktorých viacerí fabrikanti postavili celé sídliská či mestá. A tak dodnes máme zachovaný Batov Svit alebo Otrokovice na Morave, lebo najväčší výrobca topánok Tomáš Baťa chcel, aby

jeho robotníci boli spokojní a pracovali radi. Takto nám študentom o ňom kedysi rozprával na fakulte jeho architekt a náš profesor Vladimír Karfík.

Vynikajúci architekti vytvorili aj výborne fungujúce pôdorysy domov na maličkých plochách, ktoré mohli dlhodobo slúžiť aj viacgeneračným rodinám. Toto myslenie so silným sociálnym podtónom bolo veľmi živé i počas druhej svetovej vojny, keď najmä veľké mestá a ich fabriky potrebovali a priťahovali čoraz viac zamestnancov aj s rodinami. V čase, keď sa projektovali bytové domy Nová doba, navrhli architekti aj 12 typov radových domčekov Ľudovej štvrte. Realizovali sa v nich rovnaké kritériá – ekonomicky riešený pôdorys na dvoch podlažiach na zastavanej ploche širokej iba 6,5 m a nevelké záhradky, ktoré sa stali pľúcami sídliska aj výzvov majiteľom na prácu v nich. Veď do miest prichádzali ľudia z dedín. O záhradky sa dodnes všetci starajú radi. Nepočula som ešte

obyvateľa Ľudovej štvrte, že by sa sťažoval na svoje bývanie.

Rozhodnutie o asanácii bolo pre nás strašnou hrozbou. Vraj bolo potrebné zahustiť toto územie. A pritom sa tu mali postaviť iba 5-podlažné domy, pretože kvôli susedným kasárňam a prípadnému pristávaniu helikoptér výstavba nesmela túto výšku prekročiť. Dodnes nezabudnem na stretnutie v škole „na Thälmannke“, kde sme už uvažovali aj o tom, kto komu bude susedom. Ale ja som ešte spísala argumenty o kvalite sídliska a na Pamiatkovom úrade som osobne presviedčala o jeho hodnotách. Ibaže – moji známi na Pamiatkovom úrade boli veľmi skeptickí, veď nepresadili ani ochranu Starého mesta a kvôli mostu SNP sa vybúralo veľmi mnoho vzácných architektúr – vzácnnejšej než naše domčeky.

Takže rok 1989 bol veľkým šťastím pre našu štvrť. Znamenal návrat k trvalo platným hodnotám.

Jana Krivošová

Ľudová štvrť – čo o nej hovoria archívy

Existujú dve skupiny predmetov s pamiatkovými hodnotami – národné kultúrne pamiatky a pamätihodnosti. Národné kultúrne pamiatky sú predmety celoštátneho kultúrno-historického významu, evidované v Ústrednom zozname národných kultúrnych pamiatok a garantom ich ochrany je štát. Na základe pamiatkového zákona je možné, aby si obec utvorila a odborné viedla zoznam pamätihodností obce. Do evidencie možno zaradiť okrem hnutelných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, dokonca zaniknuté predmety a názvy. Pamätihodnosti sú predmety lokálneho kultúrno-historického významu, evidované v miestnych zoznamoch a ich výber je výlučne v kompetencii obcí.

Pamiatková hodnota štvrte

V roku 2008 som spracovala zoznam pamätihodností Nového Mesta aj ich evidenčné listy, a tento zoznam mestská časť s malými úpravami schválila.

Medzi nehnuteľnými hmotnými pamätihodnosťami je evidovaná pod číslom NoM – 1A – 12 Ľudová štvrť, ohraničená ulicami Riazanská, Háľkova, Za kasárňou, Letecká, Úradnícka. Novomestskí poslanci rozšírili priestor pamätihodnosti až po Vajnorskú ulicu.

Ako sa uvádza v Učebných textoch pre vlastivedných sprievodcov z roku 1988, priaznivou črtou tejto výstavby je dobrý dispozičný štandard i materiálové a konštrukčné vyhotovenie, ale podľa spomenutej publikácie absentovala na tomto sídlisku vybavenosť. Ako som však zistila na základe výskumu objektov na Ľudovom námestí, existujú doteraz nepublikované pôdorysy i pohľady jednotlivých domov tejto štvrte z rokov 1943–1944, a tak môžem konštatovať, že sa tu nachádzali rôzne typy domov, dokonca na západnej strane námestia mali objekty na prízemí aj obchodné miestnosti. Tie sa menili na obytné po roku 1948 – najmä v päťdesiatych rokoch 20. storočia, kedy bolo nežiaduce mať niečo v súkromnom majetku a podnikať. Dokazuje to aj zia-

dost zmeniť bývalý priestor mliekarny na obytnú miestnosť z roku 1951, týkajúca sa objektu na Ľudovom námestí č. 5.

Viera Obuchová

Pôvodný plán uličnej fasády s výkladovým otvorom pre obchod na jednom z dvojdomov na Ľudovom námestí, AMB, rok 1944 (z archívu V. Obuchovej)

Zo starej budovy budeme mať novú

Industriálna hala bude rozprávať príbeh o svojej minulosti i v moderných interiéroch

Väčšinu cenných objektov z priemyselnej histórie hlavného mesta sme si už zbúrali. Investori akoby zatiaľ nedokázali oceniť kvality, ktoré by ich investičným zámerom dodali takmer „zadarmo“ originálny vzhľad i charakter. A tak potešila správa o pripravovanej rekonštrukcii nepotrebných výrobných hál v areáli Výskumného ústavu zväčského. Napriek tomu, že objekt v tvare T na Sliachskej ulici je mladší než zbúrané industriálne pamiatky – Čvernovka, Siemenska či tabaková továrňa. Práve vďaka tomu sa však skelet jeho konštrukcie kompletne môže zachovať a využiť.

Výsledná architektúra budúceho polyfunkčného objektu lepšie posluží tejto lokalite než pôvodne plánovaný 22-podlažný vežiak, proti ktorému obyvatelia okolitých ulíc protestovali. S novým investorom – spoločnosťou Slovunit – Sliachská bratov Borgulovcov – sa na tejto zmene pred časom dohodol starosta Rudolf Kusý. Takže nevýrazná Sliachská ulica, stúpajúca od Račianskej smerom k vinohradom, bude zaujímavejšia, získa oveľa mestskejší charakter. Do nej bude totiž obrátená budúca fasáda s preskleným hlavným vstupom do budovy nad výtvare poňatým terasovitým schodištom so zeleňou, možno aj s posedením. Vznikne tu priateľlivý verejný priestor siahajúci až po budovu.

Architektonický ateliér Compass, kde sa rodí nový obraz starej haly, je schovaný v bočnej uličke kúsok za Trnavským mýtom. Nízky barak je plný mladých ľudí – zrejme schopných, lebo roboty

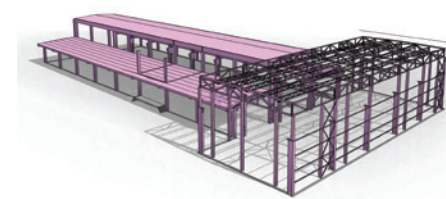
majú i v dnešných časoch neúrekom, aj šikovnejší študenti si tu čosi privyrobia. Nedávno ateliér získal hlavnú cenu časopisu ARCH za rok 2013 za prvú etapu obytného súboru Slniečnice v Petržalke.

Architektovi Matejovi Grébertovi je práca na projekte haly blízka, veď vyrastal neďaleko, v Ľudovej štvrti, dodnes tam navštevuje svoju matku architektku. Vraví, že zachovaný skelet niekdajšej haly naďalej bude hrať v budove významnú úlohu, a to aj z výtvarného hľadiska.

„Prvky konštrukcie budú v interiéroch priznané, teda viditeľné – predovšetkým vo vstupnej hale, kde sa zachová pôvodná výška niekdajšieho veľkopriestoru. Ale konštrukciu bude cítiť aj v niektorých kanceláriách s vysokým štandardom, ba niekde i v obchodoch. Jej obnažená časť dá týmto priestorom neopakovateľný dizajn, originalitu. – prečo by sme ju teda mali zakrývať?“ pýta sa.

Administratívna časť bude za hlavným vstupom na vstavaných podlažiach po celej dĺžke objektu, obchody v parteri, teda na prízemí dostupnom z ulice. Hlbšie v dvorovej časti budú individuálne prístupné drobné prevádzky a menšie sklady. Úžitková plocha objektu sa tak niekoľkonásobne zväčší.

„Drobné prevádzky? Môžu to byť technické služby, nejaké štúdiá, či dokonca drobná remeselná výroba... Budúci nájomcovia nie sú známi, na projekte ešte pracujeme, takže naším cieľom je flexibilné riešenie, ktoré sa ľahko prispôbi akýmkoľvek požiadavkám,“ vraví Matej Grébert. „Nebude to teda

Konštrukcia prispôbená novému účelu, overovacia štúdia

Príklad konštrukcie uplatnenej v interiéri

ďaleko od pôvodnej funkcie, v niekdajšej hale sa napríklad zväzali i vrata pre Gabčíkovo... A celá táto štvrť má vlastne technický charakter.“

Kto určil rôznorodú novú náplň objektu? Investor?

„Jednoznačne je to zásluha investorov, bratov Borgulovcov. Ale nová náplň bola blízka aj vedeniu mestskej časti, starosta ju pomáhal presadiť oproti tomu vežiaku, prevažne obytnému. Aj finančne to má takto logiku.“

S kolegom Jurajom Benetínom, s ktorým ste ešte na konci štúdií zakladali tento ateliér, ste ako začínajúci architekti istým spôsobom stáli aj pri zrode známych výškových budov – Troch veží a Lakeside Parku v Novom Meste, pripravovali ste ich marketing. Ako vlastne vnímate výškové budovy v súčasnom meste? „V meste sú dnes dve také protichodné tendencie. Jedna hovorí: Dajte nám veľa zelene. A prostredníctvom výškových budov jej skutočne môže byť naokolo viac. Proti tomu stojí individuálna rodinná zástavba, ktorá nevolá po zeleni, má jej dostatok, ale územie mesta nekontrolovane rozširuje, najmä ak je nekonšepčná, a prináša iné nevýhody, čo sa ukazuje v prímestských satelitoch. Takže aj výškové budovy sú potrebné, dôležité je nájsť pre ne vhodné umiestnenie.“

Konštrukcia starej haly na Sliachskej ulici sa má začať meniť už v lete tohto roku. Objekt vstúpi do úplne novej etapy svojej existencie.

Viera Vojtková

Jeden z možných výsledných pohľadov, vizualizácia

Učit' je radost!

Možno nie je náhoda, že v marci, Mesiaci knihy, majú sviatok aj učitelia. Veď lásku ku knihám nám vštepiť, a tým vlastne aj dvere k múdrosti otvoria predovšetkým dobrí pedagógovia. Spomedzi mnohých novomestských učiteľov by som dnes rada predstavila Mgr. Valériu Grebečiovú, na ktorú jej žiaci s láskou spomínajú aj po päťdesiatich rokoch. Ponúkla ma šálkou voňavého čaju, vybrala albumy s fotografiami a spomienky začali plynúť...

Pochádzam z Vajnora a prvé kontakty s Novým Mestom sa mi spájajú s rokmi štúdiá na Učitelskej akadémii. Sídliť na Kalinčiakovej ulici a na „náčuvy“ sme chodievali do takzvanej cvičnej školy na rohu ulíc Vajnorskej a Odbojárrov. Budúci učitelia tu mali vytvorené špeciálne podmienky, v triede bolo len dvanaásť detí, všetko vybraní šikovní žiaci.

Po skončení akadémie som v školskom roku 1950/1951 dostala miesto v jednotriedke na myjavských lazoch. Škola sídlila v Sobotišti – U Kutáľkov. Mala som v triede päťdesiat žiakov a učila som deti zo siedmich ročníkov. Aj keď som mala kvalifikáciu len pre prvý stupeň, v 6. a 7. ročníku boli tri deti s výnimkami zo zdravotných dôvodov – nemohli dochádzať do vzdialenejšej školy. Musela som si nejako poradiť, zažila som krst ako sa patrí. Bola som riaditeľka, učiteľka, školníčka – všetko. O tom nám v cvičnej škole nikdy nepovedali! Polovica domu bola škola, druhá polovica učiteľský byt, bolo potrebné starať sa aj o záhradu a domácnosť.

Pozícia bola vhodná pre manželský učiteľský pár, nie pre 19-ročné dievča. No na začiatku som zložila sľub do rúk hlavnej inšpektorky v Senici, a potom som ho už musela dodržať. Vravela mi: Nebojte sa, deti budú pomáhať na poli, v triede ich ubudne. Ale to sa nestalo, sedliaci boli radi, že sa deti môžu učiť. Strávila som na lazoch rok, potom som požiadala o pracovné miesto bližšie

Prvé pôsobisko na Myjave

k rodičom a dostala som sa do Kútov. Keď som odovzdávala školu, inšpektorka mi povedala, aká je vďačná, že som neodišla po mesiaci – to vraj očakávala!

V Kútoch som na bývalej meštianke učila telocvik, chémiu, prírodopis, zemepis a ruštinu. Opäť aj druhý stupeň, pretože nemali kvalifikovaných učiteľov. Ťahalo ma ešte do školy, aby som si doplnila kvalifikáciu, prihlásila som sa na Chemicko-technologickú fakultu STU. Keďže som si popri štúdiu potrebovala privyrobiť, hľadala som miesto učiteľa chémie. Povedali mi však: Bratislava má chemikov na sto rokov, také miesto nedostanete. Potrebujeme matematikárov! Nuž som radšej prestúpila na Univerzitu Komenského a študovala učiteľstvo matematiky. Už počas štúdiá som chcela skúsiť prácu na odbornej škole. Mestský odbor pre učňovské školy sídlil na Krásnej Hôrke, boli to tri budovy a v jednej z nich Železničné odborné učilište. Kráčala som od vrátnice k školskému úradu predstaviť sa. Zo strednej budovy vyšiel mladý muž, pozrel na mňa a spýtal sa: Vy ste prišli učiť k nám? Prosím, povedzte, že ste moja sesternica! Potreboval nájsť učiteľa matematiky, ktorý by ho nahradil, lebo si našiel lepšie miesto. Predstavil ma ako príbuznú, ktorú môže odporučiť. Bolo to v sobotu (v tom čase sa vyučovalo a pracovalo šesť dní v týždni). Náčelník učilišťa pochádzal z Kútov, v nedeľu sa tam na mňa popytal a keďže mi dali dobrozdanie,

...a prví žiaci z jednotriedky

Ocenenie Zlatý Amos nie je mojou zásluhou, veď dobrých učiteľov je mnoho. Návrh naň podali moji žiaci. Ani po 50-ich rokoch nezabúdajú na školu, ktorá z nich urobila odborníkov a správnych ľudí. Ďakujem, chlapci!

v pondelok som hneď mohla učiť. Tak som sa dostala na miesto, kde som potom zostala dvadsať rokov...

Učini sa týždeň učili, týždeň pracovali, to som ale na začiatku nevedela. Keď som na druhý týždeň prišla do práce, žasla som, že žiaci nič nevedia! Ich tváre som si z prvých dní ešte nepamätala... Poučili ma, a aj kvôli tomu omylu sme sa navzájom začali rešpektovať. Brali ma dosť vážne ako kvalifikovanú učiteľku, veď takmer všetky ostatné predmety učili muži externisti. Mali sme tam odbor lodnej dopravy, leteckej dopravy, automechanikov a päť odborov pre železniciu. Práve sa prechádzalo z parných na elektrické vlaky, boli potrební šikovní elektrikári. Vtedy to bola výberová škola, samé žiadanie a kvalitné odbory. Ministerstvo školstva učňovské školy podporovalo, mali sme výhody. V triede bolo len 21 žiakov, učiteľ mal príplatky

Rozdávanie vysvedčení v učilišti

za kabinet, triednictvo, opravu písomiek, mala som lepšiu plat než kolegyne na vysokej škole. K tomu pracovný čas len doobeda, pretože poobede nastupovali vychovávatelia. Žiakov formoval najmä majster, mal väčší vplyv než učiteľ. Keď povedal, že budú poslúchať, tak to tak aj bolo. Boli sme dobrí kolegovia, rada spomínam na spoluprácu s nimi.

Aj bratislavskí uční bývali vtedy v internáte. Ak nemali dobré známky, nemohli ísť v nedeľu domov, museli doháňať školu. Ľudia ma občas ľutovali, akoby učňovka bola podradná škola, ale nebola by som dala mojich žiakov za nič na svete! Rešpektovali ma, tí starší raz o mne povedali novým prvákom: Ešte nezatvorí dvere a už vám dá príklady! Mladí muži sa ma občas pýtali, načo im bude matematika. Vravievala som: Jedine matematika sa nedá naučiť, musíš pri nej premýšľať. Dostaneš problém, s ktorým si sa nestretol. Musíš sa rozhodovať, vyriešiť ho, a to sa v živote často vyskytuje.

Osnovy boli vtedy prísne, aj keď nie vždy logické. S kolegom odborného vzdelávania sme sa dohodli na zmene poradia učiva, aby žiaci ovládali z matematiky základy, ktoré potrebovali na odborných hodinách. Do triednej knihy sme však museli písať to, čo bolo predpísané. Mali sme veľký úspech, neskôr sme to spolu publikovali v článkoch. Polovica žiakov dosiahla vyznamenanie, mnohí si urobili vysoké školy a stali sa úspešnými ľuďmi.

Poobede som s chlapcami nacvičovala divadlo, to som si už vyskúšala na predchádzajúcich miestach. Predstavenia boli veľmi obľúbené, deti ich predviedli na viacerých školách aj v kultúrnom dome.

Neskôr som dostala ponuku z televíznej redakcie školského vysielania. Hľadali niekoho, kto by napísal scenár o matematickom učive diagramov. Podujala som sa na novú výzvu, môj návrh prijali. Šéfredaktor so mnou potom podpísal zmluvu na čiastkový úväzok – pripravovala som scenáre z matematiky a fyziky pre učňovské školy. Pracovala som v redakčnej rade a ministerstvo školstva vybavilo, že som jeden deň v týždni nemusela učiť. Robila som externistku dva roky, no keď sa vytvorilo miesto redaktora pre učňovské vzdelávanie na plný úväzok, prijala som ho. Novinárska práca ma veľmi bavila, robila som aj učiteľský magazín pre učňovské školy a písala som články do československého časopisu Odborná výchova.

Mám ešte jednu spomienku, dnes už hádam nikomu neublíži. Učitelia vtedy každý rok vyplňali hodnotiaci výkaz,

Zamladi na chmeľovej brigáde

Po 50-ich rokoch na stretnutí absolventov

ktorý sa končil bodom: Ako ste vysporiadaná s náboženskou otázkou? Ja som vždy napísala: Veriaca. Keď sa v roku 1968 uvoľnili pomery, náčelník učilišťa mi potichu povedal: Čo myslíš, prečo ťa tam nechali? Sekretárka tvoj výkaz každý rok prepísala a ty si preto nemusela klamať! Veď kde by sme boli vzali inú matematikárku?

Ako 47-ročná som dostala rakovinu a musela som odísť do invalidného dôchodku. Šesť rokov som nevedela, čo bude, ale keď som sa zotavila, lákalo ma to opäť do práce. Mohla som robiť už len na vlastnú zodpovednosť. Vzalo ma Staré Mesto, zastupovala som matematikárov na rozličných školách podľa potreby ešte zo desať rokov, kým som odišla do dôchodku.

Pred dvoma rokmi ma moji bývalí žiaci pozvali na absolventské stretnutie po päťdesiatich rokoch. Našli kontakt aj na bývalého náčelníka, neskôr sa im podarilo vypátrať triednu učiteľku. Do reštaurácie na Českej ulici ma jeden z nich priviezol autom. Vošla som do dverí a hovorím: Dobrý večer páni. Mala som sa tu stretnúť s mojimi žiakmi, a neviem, kde ich nájdem. Vidím tu

len samých starčekov, snáď mi poradíte? A so smiechom sme skonštatovali, že už sú starí všetci, nielen učitelia!

Odvtedy mi každý mesiac zavolajú, ako sa mám, či niečo nepotrebujem. Raz prišli, že potrebujú moju fotku z učiteľského obdobia. Neskôr som sa dozvedela, že ma spolu s ich triednou učiteľkou navrhli na ocenenie Zlatý Amos v kategórii „Pedagóg, na ktorého sa oplatí spomínať“. Oba návrhy prešli cez komisie a na slávnostnom podujatí nám odovzdali krištáľovú sošku sovičky. Až tam som stretla moju bývalú kolegyňu, bola ťažko chorá, na vozičku. Sklonila som sa k nej a objali sme sa, akoby žiadne roky neprešli! Bola to veľká optimistka, každý deň sme si telefonovali. Žiaľ, minulú jeseň zomrela a veľmi mi chýba...

No život ide ďalej, venujem sa mnohým aktivitám – pracujem v klube Venuša, chodím do Klubu priateľov opery, na stretnutia Únie slovenských novinárov... A veľmi často si spomeniem na moje učiteľské roky, veď zážitky, ktoré mi táto práca dala, patria k najkrajším chvíľam života.

Spomienky zapísala Jana Škutková
Snímky z archívu Valérie Grebečiovej

Na kus reči pozval Banáš Bezdedu

Keď Jozef Banáš pozval do talk show bývalého partnera svojej dcéry, s humorm skonštatoval, že odkedy sa rozišli, zmizlo Adelino meno z éteru. „Bohužiaľ aj moje,“ zasmial sa Tomáš a bolo jasné, že si obaja zachovali dobrý vzťah a rozhovor sa mohol stočiť iným smerom.

Od castingu na SuperStar, ktorého sa Tomáš Bezdeda zúčastnil, uplynulo neuveriteľných desať rokov. Prijemné chvíle najväčšej popularity sa skončili, nezdá sa však, že by mu sláva stúpila do hlavy. „Aj keď som skončil štúdium ekonómie, živím sa hudbou. Dnes som už pravý rocker, dokonca zarastám!“ ukáže s úsmevom strnisko na brade a pripomenie, ako mu porotcovia v spevackej súťaži vyčítali prílišnú „sladkosť“. Nedávno vydal tretí album, dal mu názov „Bronzový“. Vraj preto, že v zápoleniach obvykle končí ako tretí – v SuperStar, v tanečnej súťaži Let's Dance, aj v Eurovízii. No keď spolu so žilinskými priateľmi Borisom Lettrichom a Peťom Mihalom zahrli zopár skladieb, publikum ich prijalo ako „jedničky“.

Spoločných tém mali protagonisti večera veľa. Tomáš Bezdeda hráva futbal s družstvom MUFUZA, zloženým

z hercov, spevákov a moderátorov, Jozef Banáš zaspomínal na futbalové stretnutia politikov s diplomatmi. Od zážitku, pri ktorom hosť zachraňoval hostiteľa priotráveného plynom z prietokového ohrievača, obaja vymenili domáce ohrievače za nové. Tomáš zrejme nesmeroval k muzike najkratšou cestou, najprv vyštudoval strednú poľnohospodársku školu. Zážitky so zabíjaním sliepky (vraj ju nakoniec musel utopiť v hnoji), s dojením kráv, ktorého sa bál, s meraním teploty býčkom, či napokon s vozením hliny do banášovskej záhrady naplnili sálu salvi smiechu.

Banášove večery *Na kus reči* bývajú originálne, hosť moderuje s nadhľadom aj citom pre mieru. Najbližšiu príležitosť zažiť ich atmosféru budete mať 5. marca 2014 o 19. h v malej sále Strediska kultúry na Vajnorskej 21. Na „pokec“ tentoraz príd Peter Lipa.

Text a snímka Jana Škutková

Zistili sme, že sme hraví

V sobotu 18. januára sa Stredisko kultúry na Vajnorskej naplnilo vášnivými hráčmi spoločenských hier. V spolupráci s predajňou iHRYsko sa tu uskutočnila akcia pre deti aj dospelých pod názvom Hravé Nové Mesto. Hry si prišlo vyskúšať vyše 400 ľudí, tento počet vysoko prekročil očakávania usporiadateľov. Hrali sa deti aj dospelí, rodiny aj jednotlivci. Mnohí si tu vďaka hram napli nových kamarátov, s ktorými sa radi stretnú na ďalších

takýchto úspešných akciách, a možno aj mimo nich. Najúspešnejší hráči sa dostali do tomboly a odniesli si ceny z iHRYska aj od našej mestskej časti. Bola to akcia pod záštitou starostu Rudolfa Kusého, ktorý na ňu zavítal aj osobne. Veríme, že Hravé Nové Mesto nebolo na Vajnorskej naposledy a čoskoro sa tu pri hráčskych stoloch stretneme opäť.

Martina Pašteková
snímka Tomáš Hanulík

Plesali sme slávnostne aj športovo

Spoločenská sezóna neobišla ani našu mestskú časť a milovníci tanečných parketov si mohli prísť na svoje. Prvý, o ktorom sme sa dozvedeli, bol Kolibský ples 25. januára v hoteli West. Aj keď to býva takpovediac „rodinná záležitosť“ pre sudoslovákov a blízkych, má už svoju trojročnú tradíciu. Ďalší spoločenský večer, tentoraz Farský ples, zorganizoval so svojimi pomocníkmi pán farár Bukovský z kostola na Teplickej ulici. S farníkmi si 8. februára zatancovali, pozreli kultúrny program a zabavili sa premietaním záberov zo spoločne strávených chvíľ.

Vo valentínskom a zároveň olympijskom duchu sa plesalo 15. februára v ŠKOLAK klube na Riazanskej. Klub ponúka športové vyžitie predovšetkým obyvateľom z okolia Hostinského sídliska. Program už tradične odštartoval popoludňajšími športovými disciplínami, po nich nasledovala večera a tanečná zábava. „ŠKOLAK klub je miesto, kde sa môže venovať zdravému pohybu skutočne každý. Nehrozí tu bariéra vysokého vstupného, stačí chuť začať,“ hovorí poslankyňa Dagmar Arvayová, dlhoročná členka a podporovateľka. „Športovisko má už svoje roky, strecha súrne potrebuje opravu. Teším sa, že po viacročnej snahe sa nám podarilo presadiť tento návrh v zastupiteľstve a finančné prostriedky na rekonštrukciu haly sú naplánované v rozpočte mestskej časti,“ dodáva predsedníčka komisie pre kultúru, mládež, šport, voľný čas a informačné systémy. (jš)

Snímka Mária Krajčová

Čipky vzbudili obdiv

Dámy z Dimitrovky počas dlhých zimných večerov nezaháľali. Vo februári vystavili nádherné paličkované obrusy a obrázky z nadýchanej priadze v klube seniorov Domovinka, aby sa nimi pokochali aj ostatní členovia klubu. Pani Darina Jungová ochotne ukazuje tajomstvá paličkovania aj svojim kolegyniam, a tak sa záľube vyžadujúcej si veľkú dávku trpezlivosti venuje čoraz viac tunajších žien.

Jana Škutková

Burza detského oblečenia v Kramáriku

V sobotu 29. marca od 9.30 do 12. h bude v Rodinnom centre Kramárik burza jarného a letného detského oblečenia aj tehotenského oblečenia. Šaty budú čakať na záujemcov pekne označené, roztriedené podľa veľkosti a druhu. „Stačí prísť a rovno si vybrať, všetko čo potrebujete, nájdete bez zbytočného hľadania a prehrabávania,“ sľubujú šikovné organizátorky. (jl)

Knihy, ktoré vás budú baviť....až do poslednej strany!

-21% viac ako 70 000 kníh

-21% expresné doručenie

-21% akcie a skvelé zľavy

abc knihy.sk
skutočné online kníhkupectvo

ROBERT GALBRAITH
VOLANIE KUKUČKY

JENNIFER PROBSTOVÁ
MANŽELSKÁ PASCA

Zlodejka

MARKUS Z

INZERCA 03-03-2014

Ženám k MDŽ zaspieva aj Miroslav Dvorský

Začiatok marca už tradične patrí všetkým ženám. Mestská časť Bratislava – Nové Mesto aj tento rok pripravila pre ne nezabudnuteľný darček k Medzinárodnému dňu žien.

Starosta Rudolf Kusý a miestni poslanci pozývajú novomestské dámy v stredu 6. marca 2014 na galakonzert do veľkej sály Istropolisu. K MDŽ im najkrajšie slovenské a svetové melódie zaspievajú výnimoční slovenskí speváci – Miroslav

Dvorský, Eva Hornýáková a Oto Klein. Sprevádzať ich bude orchester s dirigentom a galakonzert bude moderovať známy herec Štefan Skrúcaný.

Vstup je voľný, vstupenku si však treba vopred kvôli obmedzenej kapacite sály rezervovať. Ak ste tak neurobili, rezervujte si ju na telefónnom čísle 02/49 253 424 alebo osobne na Miestnom úrade na Junáckej č. 1, miestnosť číslo 413.

Vyhrajte a buďte fit!

Dve celoročné vstupné karty do Fitness & Aerobic centra STARfit na Junáckej ulici čakajú možno práve na vás. Pošlite nám zaujímavú fotografiu z bratislavského Nového Mesta, či už historickú, alebo súčasnú. Ukážte, čo alebo koho máte v mestskej časti radi, na čo sa podľa vás oplatí upozorniť a pripíšte pár riadkov na vysvetlenie. Snímky môžete zaslať e-mailom na adresu hlas@banm.sk, prípadne poštou na adresu: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto, útvar komunikácie, Junácka 1, 832 91 Bratislava. Ak sa na vás usmeje šťastie, môžete si počas celého roka zlepšovať fyzickú kondíciu a zdravie v modernom športovom centre.

(red)

INZERCIA:

Vodoínštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977
Tepujem koberce, sedačky, posteľe. 0903 195 861

POZÝVAME

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA - NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 44373771, 44372620

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,

nájdete nás aj na FB:

https://www.facebook.com/strediskokulturybanm

HUDBOBNÉ-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ každú sobotu o 17. h, živá hudba zo 60. - 90. rokov

1. 3. 2014 **HS KARTÁGO**

8. 3. 2014 **HS SKAN** k MDŽ

16. 3. 2014 **DH VESELÁ MUZIKA**

Za dychovou na Vajnorskú

22. 3. 2014 **HS SATURN** Jozefský čaj o piatej

30. 3. 2014 **HS UNI**

PODUJATIA PRE DETI

26. 3. 2014, streda 14. h

Tvorivá dielňa: darčeky, dekoračné artefakty... z FIMO hmoty, pre deti zo ŠK pri ZŠ s MŠ

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

26. 3. 2014, streda 10. h

Slávnostné uvítanie novorodencov MČ BNM

26. 3. 2014, streda 15. h **Životné jubileá**

KLUBOVÉ PODUJATIA

každý pondelok 18. h

Sahadža joga - pokročilí (klub), pravidelné stretnutia členov a záujemcov, vstup voľný

každý utorok 18. h

Sahadža joga - začiatčníci (klub), pravidelné stretnutia začiatčníkov, vstup voľný

6. 3. 2014, štvrtok 16. h **Klub Patchwork**

19. 3. 2014, streda 18. h

Túlavé topánky, Čína - kolíska Feng-šuej

20. 3. 2014, štvrtok 16. h

Klub priateľov opery, pre členov

25. 3. 2014, utorok 17. h

Bratislavský včelársky spolok, pravidelné stretnutia členov a záujemcov o odbornú radu

28. 3. 2014, piatok 14. h

Informačné centrum zdravia pre záujemcov o zdravú výživu, cvičenia, prednášky

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

5. 3. 2014, streda 19. h

NA KUS REČI s Jozefom Banášom a jeho hosťom Petrom Lipom

13. 3. 2014, štvrtok 18. h

Ochutnajte s nami Paríž, pre záujemcov o cestovanie a dobré vína

15. 3. 2014, sobota **VOĽBY**

21. 3. 2014, piatok 19. h

Country and Mexiko saloon bál, spoločenský tanečný večer v country štýle

29. 3. 2014, sobota **VOĽBY**

VÝSTAVY

18. - 28. 3. 2014

Európa v škole, výstava najlepších súťažných prác detí zo ZŠ s MŠ

Vernisáž 18. 3. 2014, 14. h

4. - 15. 3. 2014

DUK predstavuje: Lucia Fabová (obrazy) a **Jaroslav Martiš** (drobné plastiky)

Vernisáž 4. 3. 2014, 17. h

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok 14. h - 18. h, v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

8. 3. 2014, sobota 8. - 13. h

Medzinárodné výmenné stretnutie zberateľov mincí, medailí, odznakov, bankoviek, starých pohľadníc, kníh, filatelie, plagátov, gramoplatní...

22. 3. 2014, sobota 8. - 12. h

Výmenné stretnutie zberateľov elektro, domácich, foto, rybárskych potrieb a modelov železničných, automobilových, leteckých, lodných...

KURZY

Výtvarné štúdio akad. sochárky Magdy Burmekovej, výtvarné techniky, príprava na výtvarné súťaže, výstavy... utorok, streda 17. - 20. h

Výtvarná škola akad. maliarky Dany Zacharovej, piatok 14. 30 - 17. h, štvrtok 15. 30 - 17. 45 h

Joga, utorok 17. 15 - 18. 45, 19. - 20. 30 h

Anglický jazyk, Nemecký jazyk

Taliansky jazyk I., II., III., IV. a V. ročník

Keramika pre deti, keramika pre dospelých

Šijeme s Burdou, škola strihov a šitia

SEMINÁRE

Poznaj svoj hlas, Moderovanie a komunikácia, Etiketa a verejné vystupovanie, Rozvoj osobnosti

Predpredaj vstupeniek v utorok a stredu 16. h - 19. h a jednu hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21, tel.: 02/44373763. Vstupenky na podujatia KUS REČI s J. Banášom a Country and Mexiko saloon bál zakúpíte aj v sieti **TICKETPORTAL**. Zmena programu vyhradená.

Bližšie informácie na tel. č.:

02/44 37 37 71, 02/ 44 37 26 20

Ponúkame pre základné a stredné školy kultúrno - spoločenské a výchovno - vzdelávacie podujatia, tel. 44 37 26 20

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie, tel. 44 37 26 20

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty - vrátane grafických návrhov za **VÝHODNÉ CENY**, tel. 44 37 25 12

DOM KULTÚRY KRAMÁRE STROMOVÁ 18

tel.: 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

15. 3., 29. 3. 2014, sobota 10. h - 22. h

Voľby

KLUBOVÉ PODUJATIA

5., 19. 3. 2014, streda 16. 30 h

Klub Venuša, stretnutie Ligy proti rakovine

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

12. 3. 2014, streda 14. h

Kultúrno - spoločenské popoludnie členov KD pri príležitosti MDŽ

25. 3. 2014, utorok 10. h

Stretnutie s rozprávkou pre deti MŠ Na Revíne a Cádovej ul.

KURZY

Maľovanie na hodváb, individuálne a skupinové kurzy, možnosť objednávok aj od firiem

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

22. - 23. 3. 2014, sobota - nedeľa 9. h

VYT FIT

Škola pred škôlkou, pohybové cvičenie pre deti od 15 mesiacov do 3 rokov s mamičkami na MD

Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou s prvkami jogy

Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou - pokročilí

Pilatesove cvičenia

Hudobné kurzy: hra na klavír, spev, hudobná teória pre deti, dospelých, seniorov

Angličtina pre deti

Služby - prenájom priestorov na semináre, spoločenské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda od 16. h do 19. h

Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia. Zmena programu vyhradená.

Vstupenky nerezervujeme.

Stredisko kultúry BNM na Vajnorskej 21

Jozef Banáš spisovateľ, publicista, glosátor, humorista a tak trochu aj muzikant

„Kus reči“

pravidelný program spostený humorom, spevom, hudbou, a hosťom

Petrom Lipom

srdečne vás pozývame

5.3.2014

o 19.00 hod.

PREDPREDAJ: SK Vajnorská 21: ut, st - 15.00 - 19.00 hod., 1 hod. pred podujatím a v

http://www.skvajnorska.sk e-mail: info@skvajnorska.sk

MEDIÁLNY PARTNER

ticketportal

PayPer Vision

Country & MEXICO saloon bál

Country kapela BELASI s Igorom Pavelcom a Michalom Docolomanským ml.

Mexická hudba EI CAMINANTE pod vedením Andreja Záhorca Spev - Jana Kermatová a Andrea Dekánková

Tanečné skupiny MAGISTERIAL - súbor mexických tancov a hudby a STEP BRIDGE - súbor country tancov

Workshopy - Mexické tance zo štátov Zacatecas a Jalisco - Danka Pašteková - Western Dance - Palo Hraška

Country jarmok Predaj country CD, DVD a ušesiatych klobúkov

Mexico & Western Cantina Ochutnajte pravú mexickú Tequila a Chilli Con Carne

Moderátor Palo Hraška

21. marec 2014

piatok 19.00 - 24.00 hod.

Informácia: 02/ 44 37 37 71, 44 37 37 60

Predpredaj v pokladni SK BNM, Vajnorská 21, utorok a streda 15.00 - 19.00 hod. a v sieti

ticketportal

PayPer Vision